

Sygn. akt II CSK 374/14

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z wniosku J. S. i F. S.
przy uczestnictwie P. [...] Spółki Akcyjnej z siedzibą w L.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 2 grudnia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 24 października 2013 r., sygn. akt II Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnych orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Pełnomocnik wnioskodawców J. S. i F. S. w skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 24 października 2013 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

W ocenie skarżących istotne zagadnienie prawne sprowadza się do konieczności wyjaśnienia, czy przy ustalaniu wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu sąd powinien brać pod uwagę jedynie pas gruntu zajęty przez przebiegającą nad nim linię elektryczną czy też wynagrodzenie to powinno uwzględniać cały uszczerbek będący następstwem ustanowienia służebności przesyłu.

Skarżący wskazali także, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ sąd odwoławczy nie rozpoznał wszystkich zarzutów podniesionych przez nich w apelacji.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). W postanowieniu z 23 marca 2012 r., II PK 284/11 (Lex nr 1214575),

Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego względnie uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”.

Nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Trzeba przy tym uwzględnić, że skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, a ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy przy jej rozpoznaniu byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym, czy wątpliwościami prawnymi i pozwalać na ich rozstrzygnięcie.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że brak w art. 305² § 2 k.c. kryteriów określenia rozmiaru wynagrodzenia oznacza, że ustawodawca pozostawił sądowi swobodę polegającą na indywidualizacji ocen w tym zakresie, formułowanych na podstawie określonego stanu faktycznego, które mogą także wynikać z ogólnych reguł porządku prawnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2013 r., IV CSK 440/12, nie publ.). W związku z tym, wynagrodzenie to powinno być ustalane każdorazowo indywidualnie i dostosowane do okoliczności sprawy, w tym zakresu, charakteru i trwałości obciążenia, jego uciążliwości, wpływu na ograniczenie korzystania z nieruchomości przez właściciela oraz zmniejszenie jej wartości. Każdorazowo jednak górną, nieprzekraczalną granicę powinna stanowić wartość zajętej nieruchomości (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2012 r., V CSK 190/11, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2012 r., II CSK 401/11, nie publ.).

W niniejszej sprawie sąd wyjaśnił, że przy ustalaniu jednorazowego wynagrodzenia wziął pod uwagę niewielki zakres służebności przesyłu (0.0168 ha), usytuowanie linii przesyłowej w bliskim sąsiedztwie ulicy, niewielkie ograniczenia w przyszłym zagospodarowaniu działki, aktualny sposób wykorzystania działki (działka porośnięta drzewami owocowymi, na której posadowione są dwa budynki gospodarcze). Wyjaśniono także w sposób przekonujący, dlaczego sąd wykorzystał opinię biegłego Z. K., a odrzucił opinię biegłej B. F.. W tej sytuacji wywody skarżących, sprowadzające się do zakwestionowania opinii biegłego, stanowią niedopuszczalną w postępowaniu kasacyjnym polemikę z dokonaną przez sąd oceną dowodów.

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka sprzeczności orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156). Ponadto, skarżący powinni zawrzeć we wniosku wyodrębniony wywód prawny wskazujący w czym wyraża się „oczywistość” naruszenia prawa (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.).

Skarżący nie wykazali, że sąd drugiej instancji dopuścił się oczywistego naruszenia prawa w powyższym rozumieniu oraz że zaskarżone postanowienie jest oczywiście wadliwe. Sam zarzut naruszenia, nawet oczywistego, określonych

przepisów prawa nie jest wystarczający, gdyż nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Mimo bowiem nawet oczywistego naruszenia prawa, orzeczenie może być prawidłowe (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2011 r., V CSK 113/11, nie publ.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[aw]